

Alweer een bijzondere boomverplanting

Na eerdere spectaculaire verplantingen van o.a. paardenkastanjes in Den Haag en Schiedam en een 125 jaar oude eik in Deventer moesten in Driebergen-Rijsenburg twee grote bomen vijftig meter worden verplaatst. Eén en ander gebeurde op de voormalige boomkwekerij van de Fa. W. Haalboom en Zn., een plek waar een nieuwe woonwijk wordt gebouwd. Op deze plek heeft de boomkwekerij 92 jaar gezeten. De boomkwekerij is inmiddels verhuisd en is nu een kilometer verderop gevestigd, ook in Driebergen. Het enige wat nog aan de kwekerij herinnert waren de twee monumentale bomen. Ze stonden echter op de plek van een bouwkvavel en moesten daarom vijftig meter verplaatst worden naar de groene zone naast de bouwlocatie, die dient als bufferzone voor het naast het bouwgebied liggende landgoed Dennenburg. Het ging om de volgende bomen:

- Een *Sequoiadendron giganteum* (Mammoetboom): hoogte 16 meter; stamdiameter 138 cm; kroondiameter 13 meter; kluit 8x8 meter; gewicht kluit 120 ton; totaalgewicht 170 ton.
- Een *Metasequoia glyptostroboides* (Chinese watercipres): hoogte 14 meter; stamdiameter 103 cm; kroondiameter 10 meter; kluit 8x8 meter; gewicht kluit 120 ton; totaalgewicht 160 ton.

De twee bomen komen voort uit zaad en zijn door mijn vader Henny Haalboom in 1948 gezaaid. De *Metasequoia* behoort tot de oudsten van Europa en Amerika. Er is mij altijd verteld dat er een Amerikaanse botanicus was, die in de Tweede Wereldoorlog als militair in Azië diende en daar tot zijn stomme verbazing de *Metasequoia* in leven den lijve zag staan, terwijl men tot die tijd dacht dat deze boom was uitgestorven en dat er alleen nog maar fossielen van bestonden. Deze

botanicus is na de oorlog, in 1947, teruggegaan naar dit gebied en heeft daar zaad van deze boom verzameld. Vervolgens is dit verdeeld over diverse botanische tuinen en kwekerijen in Europa en Amerika. Mijn grootvader Willem Haalboom en mijn vader behoorden tot de gelukkigen die wat zaad kregen. Zoals gezegd heeft mijn vader ze in 1948 gezaaid samen met nog andere zaden, waaronder die van de *Sequoiadendron*. Van de *Metasequoia* kwamen zestien zaden op en van deze planten werden er een jaar later acht gestolen. Dit gebeurde toen ook al, iemand moet gedacht hebben 'eerlijk zullen we alles delen'. Van de acht bomen is er thans nog één over en deze moet nu verplaatst worden, samen met de er vlakbij staande Mammoetboom.

Mijn vader heeft dit niet meer mogen meemaken, hij is vijf jaar geleden gestorven. Het gezegde 'boompje groot, plantertje dood' gaat ook hier weer op.

Dan nu over het werk van de verplaatsing. Het werk wordt uitgevoerd door Copijn Boomspecialisten B.V. in samenwerking met civiel ingenieursbureau De Boer, die helpt met het zware, technische werk. In 2013 zijn al de nodige voorbereidingen gedaan, zoals het goed snoeien van beide bomen, het bemesten van de kluiten en het 'rondsteken' van de bomen, zodat ze nieuwe haarwortels kunnen maken. De kluiten hebben een afmeting van acht bij acht meter en de verplaatsing zal gaan gebeuren volgens de vjzelmethode. Eerst had men het plan om grote stalen platen onder de kluiten door te persen, echter de ondergrond bleek hiervoor te hard. Nu heeft men gaten geboord en in elk geboord gat wordt gelijk een ronde buis geplaatst. Uiteindelijk komen er zo 25 buizen naast elkaar te liggen, die vervolgens aan elkaar gezet worden. Daarna wordt dit geheel ongeveer 6 cm opgevijzeld, vervolgens op rails gezet en via een uitgegraven geul naar de nieuwe plaats gerold. Een indrukwekkende onderneming en dit moet daarna nog een keer gebeuren. Als de bomen op de nieuwe plaats staan, zit voor Copijn het werk er nog niet op, zij hebben ook de nazorg op zich genomen voor de eerste jaren. Als het de komende zomer droog is, dan zal er bijna iedere dag een giertank met water naar toe moeten en zo zullen er nog wel meer zaken bij komen

kijken. Dit alles om er voor te zorgen dat de dure klus niet tevergeefs is geweest, want dat zou pas echt zonde zijn na alle inspanningen, die gedaan zijn om deze woudreuzen te verplaatsen.

Zoals gezegd: het is een dure operatie. Er gaan geruchten over een bedrag tussen de 75.000 en 100.000 euro. Sommige mensen uit het dorp vinden het maar niets dat er zoveel geld wordt besteed aan twee bomen. Zij zeggen: Had ze maar omgezaagd. Anderen vinden het juist prachtig dat zo iets gebeurt in ons toch wel 'groene' dorp. Voor Copijn is het een uitdaging en het leert ze veel over het verplaatsen van zulke enorm grote bomen. Voor de ontwikkelaar van de bouwgronden zijn het wel kosten, maar deze worden ruimschoots terugverdiend, omdat het hierdoor mogelijk is om op de plek van de bomen een vrije kavel te verkopen met

Verplaatsing van de *Sequoiadendron giganteum*. De winterkale *Metasequoia glyptostroboides* (links) komt een paar dagen later aan de beurt. Foto: Copijn Boomspecialisten B.V.

een waarde van € 300.000. Voor mij is het leuk dat er toch nog iets is wat herinnert aan de kwekerij die mijn opa daar in 1921 is begonnen, vervolgens door mijn vader voortgezet en overgenomen en waar ik zelf ook al mijn hele leven heb gelopen en gewerkt. Nu maar hopen dat de bomen de verplaatsing overleven en op de nieuwe plek in de nieuw aangelegde groenstrook vrolijk verder groeien, zodat de mensen er over vijftig jaar nog steeds van kunnen genieten. Als ze ooit nog eens verplaatst moeten worden, kunnen we zeggen: 'Deze bomen zijn op tijd verplant en zullen dus wel een goede kluit hebben'. □

Voor 'Noot van de redactie' zie pag. 54